

Предлог програма стручног усавршавања у оквиру активности Центра за целоживотно учење

Тема: Преносиве (трансверзалне) вештине у образовању – за корак испред
Облик: програм стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника (трајање програма: 1 дан, 8 сати) – семинар
Општи циљ: Развој и унапређивање преносивих (трансверзалних) вештина запослених у васпитно-образовним установама, као и компетенција за њихову примену у свакодневном васпитно-образовном раду.
Специфични циљеви: Унапредити знања учесника о преносивим (трансверзалним) вештинама и њиховом значају за функционисање у савременом свету; оснажити преносиве (трансверзалне) вештине учесника, посебно комуникацијске, организационе и личне вештине; мотивисати учеснике на осмишљавање и реализацију активности којима се преносе, усвајају и унапређују преносиве (трансверзалне) вештине у свакодневном наставном раду; оспособити учеснике за употребу преносивих (трансверзалних) вештина у васпитно-образовном процесу.
Аутори: доц. др Тања Недимовић и др Ивана Ђорђевић, Висока школа за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац;
Реализатори: доц. др Тања Недимовић, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац (у даљем тексту: Висока школа, Вршац); др Ивана Ђорђевић, Висока школа, Вршац; др Предраг Пртљага, Висока школа, Вршац; доц. др Јелена Пртљага, Висока школа, Вршац и Учитељски факултет, Београд; проф. др Александар Стојановић, Висока школа Вршац и Учитељски факултет, Београд.
Циљне групе којима је програм намењен: наставник разредне наставе, наставник предметне наставе – основна школа, наставник предметне наставе – гимназија, наставник општеобразовних предмета – средња стручна школа, наставник стручних предмета – средња стручна школа, наставник у школи за образовање ученика са сметњама у развоју, наставник у школи за образовање одраслих, наставник општеобразовних предмета – у средњој уметничкој школи (музичке, балетске, ликовне), наставник стручног предмета у основној/средњој уметничкој школи (музичке, балетске, ликовне), наставник изборних и факултативних предмета, васпитач у предшколској установи, медицинска сестра – васпитач, васпитач у дому ученика, стручни сарадник у предшколској установи, стручни сарадник у школи, сарадник (педагошки асистент и помоћни наставник).
Кратак опис садржаја програма: 1. <i>Шта су преносиве (трансверзалне) вештине?</i> Преносиве (трансверзалне) вештине као опште компетенције неопходне у свакој професији без обзира на степен специјализације појединца итд. Класификација на: меке – интерперсоналне; аналитичке; техничке; организационе и личне (интраперсоналне) вештине. 2. <i>Разлози за унапређивање преносивих (трансверзалних) вештина.</i> Целоживотно учење; значај трансверзалних вештина за функционисање у савременом друштву (потребе тржишта рада, напредак технологија, динамика промена); референтни оквири у Европи, <i>Промисавање о образовању</i> (2012); резултати истраживања процене потреба за унапређивањем трансверзалних вештина наставника (Tempus – TEACH пројекат, 2013–2016) и васпитача (KEU пројекат, 2019). 3. <i>Оснаживање преносивих (трансверзалних) вештина запослених у васпитно-образовним установама</i> Унапређивање комуникацијских (вештине презентовања, јавни наступ, активно слушање, асертивност у комуникацији), организационих (употреба ИКТ-а за успешније планирање и организовање васпитно-образовног рада) и личних вештина (управљање стресом и синдром изгарања, ненасилно решавање конфликта). 4. <i>Примена преносивих (трансверзалних) вештина у непосредном васпитно-образовном раду.</i> Комуникативне ситуације за примену трансверзалних вештина; методе и технике рада за развијање ових вештина; дизајнирање активности за преношење, усвајање, унапређивање трансверзалних вештина у васпитно-образовном раду, а према специфичностима наставних подручја и предмета.
Оправданост избора теме програма: Резултати истраживања (Т. Bratina, UM PEF, 2019), спроведеног у оквиру актуелног KEU пројекта (опширније в. https://www.uskolavrsac.edu.rs/projekti/), показују да васпитачи и стручни сарадници (укупно 1466 испитаника, 700 из Р Србије), у области развијања професионалне праксе, у знатној мери издвајају да им је потребна подршка у развијању преносивих (трансверзалних) вештина на које је усмерен програм који се овде предлаже (развијање интерперсоналних вештина /комуникација, решавање конфликта, асертивност/ – потребно је 43,6f%, изузетно је потребно 10,3f%; унапређивање вештина јавног наступа и презентације – потребно је 43,3f%, изузетно је потребно 14,7f%; синдром изгарања на послу и управљање стресом – потребно је 42,6f%, изузетно је потребно 23,4f%). У области непосредног васпитно-образовног рада издваја се унапређивање дигиталних компетенција (потребно је – 45,2f%, изузетно је потребно – 13,7f%), што је у складу са предложеним програмом који претпоставља, између осталог, и унапређивање употребе ИКТ-а за успешније планирање и организовање васпитно-образовног рада, уп. организационе вештине). Резултати иницијалног истраживања вршеног у оквиру раније спроведеног TEACH пројекта (544141-TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-JPCR, одобрен у оквиру шестог позива Темпус IV, 2013–2016) „Процена потреба за унапређењем трансверзалних вештина наставног особља високих струковних школа за образовање васпитача” показали су исто (в. Ђорђевић, I., Prtljaga, P., Prtljaga, J.,

Nedimović, T., Stojanović, A. (2016): *Vodič za obuku – Training Guidelines*, Vršac: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov”, стр. 5) и то су била полазишта за осмишљавање и реализовање овог програма стручног усавршавања.

Раније акредитације програма: Програм се налази у Каталогу програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника (ЗУОВ) за школску 2018/2019, 2019/2020. и 2020/2021. годину, каталогски број 641, област: општа питања наставе, ПЗ, К4, извор: <https://zuov-katalog.rs/index.php?action=page/catalog/view&id=36>, 16. 3. 2020.